

Itään suuntautuvan maantietransiton tilastointi; tuoteseloste

Käyttötarkoitus

Maanteitse itään kulkevan transitoliikenteen määrästä ja arvosta tarvitaan tietoa mm. liikennesuunnitteluun sekä tavaravirtojen ohjaukseen ja valvontaan. Ennen vuotta 2002 tietoa on ollut saatavissa vain hyvin karkealla tavaraluokitusastolla. Arvotietoja ei ole ollut käytettävissä lainkaan.

Aineiston kokoaminen

Transitotilaston aineisto kerätään itärajan tulliasemilla transitoasiakirjojen käsittelyvaiheessa. Imatran, Niiralan, Nuijamaan ja Vaalimaan tulliasemat tallentavat jokaisesta transitokuljetuksesta erän ja kulkuneuvon tunnistetiedot, paljouden kiloina, CN-luokituksen mukaisen tavararyhmän nelinumerasella sekä tiedon passittavasta tullitoimipaikasta ja kuljetuksen määrämaasta. Kodinkoneista ja autoista kirjataan myös kappalemäärä, jos mahdollista. Jos yhdessä kuljetuserässä on useamman CN4-ryhmän tavaroita, mutta vähintään 75 % erän painosta kuuluu yhteen CN4-tavararyhmään, erä kirjataan kyseiseen tavararyhmään. Siitä ilmoitetaan kuitenkin lisäksi ns. ”75 %” -tieto, josta selviää, että erä ei ole homogeeninen. Jos kuljetuserän sisältö on niin heterogeeninen, ettei erää voida tilastoida mihinkään tavararyhmään edellä mainitulla enemmysperiaatteellakaan, se kirjataan luokkaan ”erittelemättömät” CN-koodilla 9969.

Tulliasemat lähettävät aineiston kuukausittain sähköisessä muodossa Tullihallituksen tilastoyksikköön, joka laatii aineiston pohjalta transitotilaston.

Käytetyt käsitteet, määritelmät ja luokitukset

Transitotilasto julkaistaan käyttämällä EU:n tuoteluokitusta CPA (neuvoston asetus, ETY, annettu 29.10.1993, nro 3969/93). Tavarat on jaettu 31 ryhmään ja niiden lisäksi tarkemmin erittelemättömien tavaroiden ryhmään. Ryhmien muodostaminen perustuu joko siihen, että Venäjän tilastoima tuonti länsimaista on näissä ryhmissä huomattavan suuri, tai siihen, että Venäjän tilastoima tuonti Suomesta on selvästi suurempi kuin Suomen tilastoima vienti Venäjälle, sillä kyseinen ero johtuu usein siitä, että Venäjä on tilastoinut Suomen kautta kulkevan transitotuonnin tuonniksi Suomesta.

Tilastossa käytetyt CPA-ryhmät sekä niiden ja tallennuksessa käytettävän CN-luokituksen välinen avain on esitetty transitokatsauksen liitteenä.

Transitoaineistosta ei saada arvotietoja, joten katsauksessa ilmoitettu tavararyhmien arvo perustuu arviointiin. Arvioinnin lähtökohtana käytetään toisaalta viennin hintatietoja niistä maista, joilla on merkittävä asema Venäjän tuonnissa, toisaalta Suomen Venäjä-viennistä koottuja CN-luokituksen 4-numerotason yksikköarvoja. Kunkin CPA-ryhmän yksikköarvon estimaatti on ryhmään sisältyvien CN-tavaraluokkien yksikköarvojen painotettu keskiarvo. ”Erittelemättömät”-ryhmän yksikköarvo on muiden ryhmien yksikköarvojen painotettu keskiarvo.

Koska tavararyhmien sisäinen rakenne samoin kuin hintataso saattaa muuttua nopeasti, eri tavaranimikkeiden painot ja yksikköhinnat lasketaan uudelleen kahden-kolmen vuoden välein käyttäen aina tuoreinta käytettävissä olevaa tilastoaineistoa. Myös transitotilastossa julkaistavia tavararyhmiä saatetaan muokata, jos transitokuljetusten tavararakenne muuttuu olennaisesti.

Tilaston luotettavuus ja virhelähteet

Aineiston testauksessa varmistetaan mm. se, että jokaisesta transitoerästä on mainittu paljous sekä CN-koodi, eikä yhdenkään erän paino ylitä 60 000 kiloa. Suurin virhemahdollisuus sisältyy transitokuljetusten arvon laskemiseen, sillä käytettävissä ei ole sellaista vertailuaineistoa, jolla transitotavaroiden yksikköarvot voitaisiin määritellä tarkasti.

Tietosisältö ja julkaiseminen

Transitotilasto sisältää transitoviennin määrät tonneina ja arvot tuhansina euroina jaettuna tavararyhmittäin ja tulliasemittain. Tilasto julkaistaan neljännesvuosittain kuuden viikon kuluessa kyseisen neljänneksen päättymisestä.

Lisätietoja tilastosta saa Tullihallituksesta. Yhteystiedot on mainittu katsauksen takasivulla ja Tullihallituksen Internet-sivuilla (www.tulli.fi).